

Inhoud

9	Woord vooraf
15	Inleiding
19	Plus est en vous
24	Yvan Mayeur: een vulkaan in een voetgangerszone
28	De achilleshiel van de burgemeester
34	Brussels circus
41	Hoogmoed komt voor de val
48	Leve het status quo
52	Van een gouverneur, zes politiezones en negentien burgemeesters
59	Tafelspringer
62	Confederale voorspelbaarheid
66	Van tunnels en voorstadtrams
69	Lazarus
73	Vlaamse metro naar Brussel
76	Een station naar nergens
83	De Europese opvolgers van de City
86	Het Eurostadion
98	Van Brusselse musea
107	Van Vlamingenhaat, talenkennis en Durbuy
115	Maart 2016
127	Identiteitscrisis
131	Over boerka en boerkini
140	De boerka als Jodenster
145	Stigmatiseren
153	Het grote gelijk van links
157	Godsdienstoorlog bij Ecolo
160	De halal-illusie
166	Boevetaal

169	Godsdienstoorlog!
180	De toekomst van links
184	Het is eigenlijk allemaal zo erg niet
190	Barcelona
193	Aalst

Voor Eglantine,
mijn bloemetje van een kleindochter

Woord vooraf

Dit boek is geschreven door een man met griezelig veel talenten. Zanger, theatermaker, begenadigd auteur van televisiereportages, Groen parlementslid, schepen van een fikse Brusselse gemeente, historicus en ik vergeet zeker nog talloze andere daden en feiten.

Bijna vier decennia geleden trok hij van zijn geboortestad Aalst naar Brussel en dat moedertje heeft hem, zoals Kafka het zei over Praag, niet meer uit haar klauwen gelaten.

Aalst-Brussel, ach kom, ze liggen niet meer dan een boog-scheut van elkaar. Maar je schiet je pijlen wel lichtjaren ver. Dat blijkt uit het laatste hoofdstukje van dit boek, waar de auteur even terugreist naar zijn geboortegrond.

Alle bladzijden ervoor heeft hij het over Brussel. Welk Brussel? Het zijne, uiteraard, maar evenzeer het mijne of misschien zelfs het uwe. Het is vooral een Brussel waarvoor heel wat bewoners de ogen sluiten. Luckas Vander Taelen wil zijn ogen niet sluiten en hij zegt wat hij ziet, hoe weerzinwekkend het ook is. Sterker, hij vindt het zijn verdomde plicht als democraat en als Brusselaar om luidop te zeggen wat volgens hem al te vaak wordt weggemoffeld. Wat volgens hem van de daken geschreeuwd moet worden. Dat wordt hem niet vaak in dank afgenomen.

Het zou kunnen dat het de lezer niet meteen opvalt, maar dit hoort die lezer terdege te beseffen: Vander Taelen is verslingerd op Brussel. Evenzeer geldt: Vander Taelen is woedend op Brus-

sel, juist omdat de stad waar hij nu al bijna veertig jaar woont, hem zo lief is. Hij vindt Brussel een wonderlijke stad, maar ook een stad die blind en doof is voor haar eigen wonderen en ze dan ook onverdroten naar de duivel helpt.

Vander Taelen besnuffelt en bevoelt en beklopt Brussel van boven en van onder, van achteren en van voren. Hij analyseert deze stad die hij kent als weinig anderen en waarlijk, hij spaart haar niet, daarvoor ligt Brussel hem te na aan het hart. Zijn fileermes is vlijmscherp, zijn analyses zijn kristalhelder. Weerleggen wordt moeilijk. Net dat verstoort de zielenrust van de tallozen die wel wensen weg te kijken.

Wie Vander Taelen een scherp-slijper noemt, heeft hem nooit ontmoet en mocht hij hem al hebben ontmoet, dan heeft hij niet aandachtig geluisterd naar zijn argumenten. Ik heb hem vaak genoeg ontmoet, ik heb naar hem geluisterd en zijn geschriften gelezen. Dit een rustige, nuchtere man. Maar evenzeer is dit een man met weloverwogen overtuigingen.

Hoe zou ik die omschrijven?

Ecologisch. Emancipatorisch. Vrijzinnig. Die drie woorden kun je mijns inziens samenvatten in één lettergreep: links.

Lukas vander Taelen trekt al in zijn eerste hoofdstuk ten strijde tegen de algehele verknoeiing van Brussel, en die benaming slaat zowel op de stad in de enge betekenis als op het volledige gewest. Dit jaar zijn de schandalen overgekookt. Kranten, weekbladen, radio, tv en andere media konden er niet over zwijgen. Maar het bederf was al jaren en jaren aan het gisten onder de oppervlakte.

Het kan dus niet verbazen dat Vander Taelen verwijst naar het verleden.

Over de wandaden en de kortzichtigheid van de vroede vaders in oude en nieuwe tijden is een schat van fantastische vertellingen in omloop, allemaal even onvoorstelbaar als waar – u mag al lezend het hoofd schudden, maar u moet Vander Taelen wel geloven, hoe onwaarschijnlijk zijn relaas soms ook klinkt. Een onvolledige opsomming:

- De Noord-Zuidverbinding. Al meer dan een eeuw geleden scheurde ze een diepe wonde dwars door de stad, een wonde die maar niet genezen wil.
- Het hele stadsweefsel dat aan de auto werd uitgeleverd ten behoeve van de Wereldtentoonstelling 1958.
- Het griezelverhaal van de Noordwijk.
- Het griezelverhaal van de Zuidwijk.
Enzovoort. Enzovoort. Enzovoort.

Het boeiende is nu dat Luckas Vander Taelen al die verhalen over stadsellende opbouwt rond uiterst concrete voorbeelden. Je kunt als het ware de geschonden stenen met je handen betasten. Want, nogmaals, als er iemand is die zijn stad kent, dan Vander Taelen, tot in de goorste kieren en reten.

Even goed kent hij de binnenkant van de platste intriges. Met het gebrek aan visie, met het gekronkel en gekonkel, met de hebzucht van al te veel – niet alle – Brusselse politici, met hun onvermogen om kritiek, hoe mild ook, te incasseren en te pareren, met dat alles heeft Luckas Vander Taelen geen grein geduld.

Neem nu de oorverdovend rammelende nep-argumenten die Franstalige politici misbruiken om tot iedere prijs de negentien zelfstandige gemeenten te handhaven. Of lees het surrealistische relaas over het verkeersreglement in mijn geboorteplaats Ukkel, dat moet en zal afwijken van wat geldt in de rest van het gewest. Dan begrijpt iedereen die geen bord voor zijn kop heeft meteen: er bestaat maar één middel om elke Brusselse gemeente te dwingen rekening te houden met de andere gemeenten. Dat middel heet fusie tot één geheel. Alleen daardoor zullen de rijke gemeenten zich onmogelijk nog kunnen onttrekken aan de dringend noodzakelijke solidariteit met enkele van de armste gemeenten in het koninkrijk, alle gelegen in Brussel. De rest is hemelbergende onzin die obscure machts-spelletjes moet goedpraten. Verheldering en argumenten plus ontkrachting van het gesputter tegen, dat alles vindt u kwistig in dit boek.

Maar er is meer in Brussel dan wanbeheer, zelfverrijking, kortzichtigheid en smoezen zo groot als het atomium om wat scheef is recht te praten. Het spook van het terrorisme waart door Europa en in Brussel staat een wel heel duister spookkasteel. Al te lang hebben niet alleen politici, maar even goed opinie-makers en andere verantwoordelijken in Brussel gedaan of het er *niet* stond en, toen ontkennen niet langer kon, werd van de daken geschreeuwd dat het jihadisme niets, maar dan ook niets met de islam te maken heeft. Die levensleugen wordt door Luckas vander Taelen genadeloos ontmanteld. Zijn drijfveer is verontwaardiging:

'J'en ai marre. Ik ben het beu. Mijn gevoel van droefheid heeft plaatsgemaakt voor een van woede. Ik wil niet meer wegkijken...'

En even eerder:

'Hoe gemakkelijk werd geweld, onveiligheid, islamitische radicalisering en toenemende religieuze druk in deze stad getolereerd! Wie iets durfde te zeggen was een bange blanke man, een islamfoob of een provincialistische Vlaamse angstaas die van het leven in de grootstad Brussel niets had begrepen.'

Dat laatste kun je, wat Luckas Vander Taelen betreft, onmogelijk volhouden. Maar het heeft niet mogen baten. Zijn kritiek op de fanatieke interpretatie van de islam, die steeds meer plaats opeist in Brussel, werd getrakteerd op woedegehuil. Argumenten die zijn moedige inzichten weerleggen, heb ik tot nu toe niet vernomen. Nee, nee, Vander Taelen moet en zal een verwerpelijk, rechtse islamfoob zijn, punt, uit.

Dat zijn critici zich door het gebruik van het woord islamfoob scharen achter Khomeini en de ayatollahs die hem opvolgden, is die critici vermoedelijk ontgaan. Zij kunnen met vrucht dit boek lezen. De auteur licht haarfijn de mechanismen toe waarmee een grote godsdienst systematisch en geduldig probeert terrein te winnen.

Dat dezelfde, in dit land veelal ex-katholieken, die jaren lang de Katholieke Kerk te vuur en te zwaard hebben bestre-

den, dat uitgerekend zij vandaag niet de geringste kritiek dulden op die andere grote, bekerende wereldgodsdienst, verbijstert mij al heel erg lang. Ik heb Rome een halve eeuw geleden verlaten en ik heb daar nooit spijt van gehad. Maar dan ga ik me nadien toch niet willoos in het stof buigen voor Mekka.

Deze tweede afdeling van de beschouwingen over Brussel is een virulente, maar steeds beredeneerde en afgewogen kritiek op al degenen die om allerlei ideologische redenen blind en doof wensen te blijven voor de excessen van een barbaarse islaminterpretatie. Helaas kan die in Brussel telkens weer op onvoorwaardelijke steun rekenen van lieden bij wie je wat meer luciditeit zou willen verwachten. Huldigden zij niet de verlichtingsidealen? Of verwerpen ze diezelfde idealen nu? Dan zeker dienen hun drogredenen vakkundig gedemonteerd te worden. Precies dat doet Luckas vander Taelen. En alweer geldt: het zal hem niet in dank worden afgenomen.

Bent u op zoek naar iets leuks om te lezen? Leg dan dit boek opzij.

Je kunt over Brussel nu eenmaal geen onvermengd leuk boek schrijven zonder oogglappen op te zetten ter oppervlakte van het Jubelpark. Vander Taelen weigert oogglappen te dragen. Hij zet een ongekleurde bril op. Hij verdoezelt geen enkel probleem. Hij schuwt geen enkele akelige waarheid over Brussel. Juist daarom is dit boek emancipatorisch. Bijgevolg noem ik het links.

Het zijn redenen genoeg tot dankbaarheid.

Ik voor mij wens vurig dat Luckas vander Taelen zich nooit en door niemand de mond zal laten snoeren. *Lup ni in de raut, mo sprek mè aa franken taut.*

*Geert van Istendael
Brussel, 18 augustus 2017*

Inleiding

Af en toe schrijf ik mijn gedacht in krantencolumns en op websites. In dit boek heb ik die teksten samengebracht en uitgewerkt om u een idee te geven van de toestand van de stad, Brussel, waar ik al meer dan veertig jaar graag woon en die ik danig heb zien veranderen.

Brussel kwam de afgelopen maanden weer veelvuldig in het nieuws. Gelukkig niet omwille van nieuwe terreuraanslagen. Maar net voor de zomer moest burgemeester Yvan Mayeur opstappen na een ongehoorde politieke crisis rond het Samu-socialschandaal. Ik had eerder al geschreven over de autoritaire manier van besturen van Mayeur, toen hij op een bijzonder eigenzinnige manier een voetgangerszone in het centrum van zijn stad invoerde. Toen al bleek hij een onaangenaam koppige zonnekoning die naar niemand wou luisteren, overtuigd van zijn eigen grote gelijk. Korte tijd na zijn aftreden gaf hij eenzelfde hautaine indruk toen hij in de parlementaire onderzoekscommissie ondervraagd werd over zijn complexloze zelfverrijking en geen woord van excuses uit zijn mond kreeg. Omdat mensen nu eenmaal niet makkelijk veranderen, kijk ik in dit boek achterom naar het jaar vóór het schandaal dat Mayeur zijn job zou kosten. Tegelijk heb ik het over het verleden van de nieuwe burgemeester Philippe Close, die zichzelf graag als Mister Proper profileert maar die als schepen bepaald geen toonbeeld was van transparantie. De manier waarop hij met het Koninklijk Circus omging, was tekenend voor een beleid waarvan het allesbehalve zeker is dat het voorgoed tot het verleden behoort.

Ik heb het ook over een ander Brussels heet hangijzer, het Eurostadion, dat er misschien nooit zal komen, maar dat in elk geval illustreert hoe een dossier volledig genekt kan worden door te weinig voorbereiding en diplomatie. Tomeloze ambitie en arrogantie, belangenvermenging, te weinig samenwerking tussen politieke niveaus en ook hier een totaal gebrek aan transparantie. Brussel op zijn smalst, als een stad die groot wil zijn maar te korte beentjes heeft.

Ik zie deze stad te graag om mijn kritiek op alles wat fout loopt voor mezelf te houden. Vooral omdat ik denk dat Brussel een ongelooflijk creatieve dynamiek heeft die de stad kan doen uitgroeien tot een van de aantrekkelijkste plekken in Europa. Die inspirerende realiteit wordt helaas allesbehalve weerspiegeld in de verouderde politieke structuren. De Brusselse politieke klasse is te zelfingenomen en lijkt wel in het verleden te leven, tevreden met postjes en mandaten, als vadsige koningen achter de veilige stadsmuren van hun negentien gemeenten. Laat ons hopen dat de politieke crisis rond burgemeester Mayeur hieraan voorgoed een einde maakt en dat het Brussels Gewest als één stad met een ambitieuze visie de uitdagingen van deze tijd kan aanpakken.

Wie het over Brussel heeft, komt snel uit bij Molenbeek, symbool van de radicalisering van een kleine, edoch gevaarlijke minderheid binnen de moslingemeenschap. Ik heb in Brussel de tekenen van deze kwalijke evolutie zien groeien, maar toen ik het er in mijn columns en boeken over had verweet David Van Reybrouck mij lachend dat ik zelf radicaliseerde. Ik had het in mijn vorige boek *De Grote Verwarring* over die merkwaardige onwil van de politiek correcte linkerzijde om de realiteit juist in te schatten. Hierin is voorlopig tot mijn spijt niet veel verandering gekomen. De invloed van het integrisme blijft toenemen en dit wordt helaas nog altijd te gemakkelijk gerelativeerd. Ik blijf de nuttige idioten aanklagen, die als wegbereiders voor kwaadwillige fanatici hun naïeve wensen voor werkelijkheid nemen. Zij relativeren elke stap in de radicalise-

ring van de islam als het werk van een verwaarloosbare minderheid. Weten ze dan niet dat de geschiedenis geschreven wordt door minderheden? Ik pleit er integendeel voor om zonder enige ideologische romantiek het grote beeld te blijven bekijken om zo de evolutie van het religieus fanatisme juist te kunnen inschatten.

Een maand na de publicatie van mijn vorige boek ontploften de bommen in Brussel. In dit boek beschrijf ik hoe ik die vreselijke dagen heb beleefd. Ik voeg ook een uittreksel bij van mijn theatermonoloog *Het is allemaal zo erg niet* over die 22ste maart 2016, waarin ik heb geprobeerd te begrijpen wat Mohammed Abrini bezielde, de derde terrorist van Zaventem, de man met het hoedje, om zich die vermaledijde dag niet te laten ontploffen.

Als toemaatje krijgt u van mij de lange versie van een tekst cadeau die ik schreef voor *De Standaard Weekblad* over mijn geboortestad Aalst. Ook al ben ik lang weg uit de stad van mijn geliefde Louis Paul Boon, het is daar dat mijn roots liggen.

Luckas Vander Taelen
augustus 2017

Plus est en vous

Brussel, het bastaardkind van België. De hoofdstad van België, het land dat zichzelf graag verstoppt achter een schalkse lach alsof het niet bestaat. Hoofdstad ook van een gewest, het Vlaamse, dat niet echt van die stad houdt, want geen van zijn politieke leiders heeft haar als domicilie gekozen. En van Europa. 'Brussel' is in heel de Europese Unie en ver daarbuiten een scheldwoord geworden, een symbool van een wereldvreemde bureaucratie. Brussel, een stad die het moeilijk heeft om gunstig in het nieuws te komen. Als ze buitenlandse kranten haalt, dan is het zelden positief. In 2016 gaf Donald Trump haar het troetelnaampje *Hellhole* cadeau. En wanneer de aanslagen wat verder in het verleden liggen, zorgt het schandaal rond burgemeester Yvan Mayeur ervoor dat Brussel een jaar later nog eens de gezaghebbende Amerikaanse krant *The New York Times* haalt. Tegen zoveel negatieve reclame kan een dure promotiecampagne van de Brusselse regering met reuzensmurfen helaas niet op.

Brussel. De naam van de stad uitspreken is vaak genoeg om overal een verhitte discussie op gang te brengen. Een stad met een ondoorzichtige politieke structuur, waar negentien burgemeesters van evenveel gemeenten samen met duizend honderd politieke mandatarissen blijven vasthouden aan hun macht en de gewestregering wantrouwen, als een instrument van perfide Vlamingen die wraak willen nemen voor de verfransing van wat eeuwenlang een Vlaamse stad was.

Een stad waar het gebrek aan beleid en de kijk op urbanistische ontwikkeling decennialang zo catastrofaal is geweest dat mensen het begrip 'bruxellisation' gebruiken om een stad aan te duiden waarvan het patrimonium meedogenloos verkracht en vernietigd is. Parels van art nouveau, zoals het uitzonderlijke Volkshuis van Horta, werden afgedaan als verouderde krullenkunst en gingen in naam van het modernisme en de vermeende vooruitgang zonder veel sentiment ten gronde. Nog altijd is het stedelijk weefsel niet hersteld van de aanleg van de Noord-Zuidtreinverbinding, van de autotunnels die er kwamen ter meerdere eer en glorie van de Wereld-tentoonstelling van 1958 en van de schaamteloze vernietiging van de Noordwijk.

Brussel is een stad waarop niemand vat heeft. Voor sommigen het symbool van een artificieel land dat niet meer is dan een compilatie van naast elkaar levende gemeenschappen die elkaar het licht in de ogen niet gunnen. Voor anderen een heerlijk broeierig nest van creativiteit, de enige vrije stad van een land waarmee het niet veel te maken wil hebben.

In ieder geval hebben we te maken met geen eenvoudige of voorspelbare stad. Brussel geeft zich niet zo gemakkelijk als Parijs, dat met zijn glamoureuze schoonheid verleidt. Het is niet te vergelijken met het gezellige kleinschalige Amsterdam of het majestueuze Londen. Brussel, *c'est compliqué*: er bestaat geen adequate gebruiksaanwijzing. Gidsen beperken zich tot clichés, van Manneken Pis over bier met mosselen en friet. Brussel laat zich niet snel kennen. Soms gebeurt het dat een buitenlandse journalist die Brusselse eigenheid ziet en een lovend artikel schrijft over wat er zo uniek is in de meest verkeerd begrepen hoofdstad van Europa. Een eigenzinnige, ongrijpbare stad, een vrijplaats voor ongebreidelde verbeelding. Mooi en lelijk tegelijk. Het is vooral een stad waar je in moet groeien om ze echt te begrijpen en te waarderen.

Dat is mij overkomen. Ik bleef er hangen, zoals dat heet, na mijn studies aan de VUB. Toen ik hier in het begin van de jaren tachtig van de vorige eeuw neerstreek, was Brussel nog een ietwat ingedommelde, zelfgenoegzame verfranste stad, waar vele weldenkende burgers van Vlaamse afkomst er een punt van maakten om nooit een woord Nederlands te spreken. Ik werkte in de Koninklijke Bibliotheek, die ikzelf jaren onveilig had gemaakt als student geschiedenis. Ook daar was een niet onaanzienlijk deel van het personeel perfect eentalig Frans en werd er geen moeite gedaan om een Nederlandstalige in zijn eigen taal te woord te staan. Niemand van het bestuur leek daar aanstoot aan te nemen; die mentaliteit was nog een verre echo van de tijd toen Vlamingen omwille van de collaboratie in de Tweede Wereldoorlog voor *boches* werden uitgescholden, wat zoveel als 'nazi-Duitsers' betekent. Niet lang ervoor had het Front Des Francophones (FDF, het huidige Défi) de stad nog volgehangen met affiches met gotische letters: 'Brüssel Vlaams, *Jamais!*' Vooral de umlaut op de Brusselse u liet geen twijfel bestaan over wat het FDF dacht over de Vlamingen. Brussel moest en zou een louter Franstalige stad zijn. De legendarische Franstalige politieke coryfee Henri Simonet (PS) was zo opgetogen over die evolutie dat hij in de jaren zeventig verkondigde dat de verfransing van Brussel compleet was.

Simonet had beter moeten weten en vooral dat niets voor altijd is. Ik heb zelf gezien en vooral gehoord hoe er vanaf de jaren negentig steeds meer talen werden gesproken in Brussel. En hoe de demografie van de stad veranderde. Ik woonde vele jaren in Elsene, niet ver van de Louisalaan, in een wat saaie, stille residentiële wijk. Maar in de supermarkt hoorde ik steeds vaker dat er niet alleen Frans werd gesproken, maar ook Engels, Duits en Pools. Met de val van de Berlijnse Muur en de uitbreiding van de Europese Unie vervelde Brussel tot een internationale stad. Ik verhuisde naar Vorst en kwam er terecht in een multiculturele wijk, waar niet alleen veel Brusselaars van

Marokkaanse origine wonen, maar ook steeds meer Oost-Europeanen. Wie mijn straat binnenrijdt, ziet aan de linkerkant de ‘Boucherie Islamique’, waar vroeger een wijnhandel was. Aan de rechterkant, waar tot voor een paar jaar een Vlaamse bakker huisde, is nu een Roemeens café; er recht tegenover een Turkse snack en een Marokkaanse kapper.

Als ik de tram naar huis neem en mijn medepassagiers bekijk, dan besef ik dat ik tot een bijzonder kleine minderheidsgroep ben gaan behoren: ik ben een Vlaamse Brusselaar. Maar veel autochtone Franstaligen zitten er ook niet op de tram. Zoveel nationaliteiten als ik kan bedenken zie ik rondom mij. En misschien gebruiken veel van die mensen wel Frans om te communiceren, maar hun moedertaal is dat allerm minst. Brussel is al lang niet meer de Franstalige stad waarvan Simonet droomde en waarvan Olivier Maingain (Défi, het vroegere FDF) nog altijd gelooft dat ze bestaat. In meer dan de helft van de Brusselse gezinnen wordt thuis geen Frans of Nederlands gesproken. Het Frans is de taal waarvan de meerderheid van Brusselaars zich bedient om zich verstaanbaar te maken. Maar Brussel spreekt in een meervoud van talen en is een ware linguïstische mozaïek. Heel veel koppels die ik als vrienden ken in deze stad zijn taalgemengd, ook het mijne. Is het die typische grootstedelijke vermenging die stilaan een Brusselse identiteit zal doen ontstaan?

Hoezeer Brussel een superdiverse stad is geworden, bleek uit een internationaal rapport. Maar liefst tweeënzestig procent van de inwoners is van vreemde origine. Dat is een bijzonder hoog percentage: daarmee staat Brussel ver boven Londen, New York of Parijs. Die cijfers betekenen vooral dat het internationale karakter van de stad enkel nog zal toenemen, al was het maar omdat veel mensen met een migratieachtergrond gemiddeld meer kinderen hebben dan de traditionele Belgen. Volgens de Internationale Organisatie van Migratie zou Brussel kunnen uitgroeien tot de selecte groep van invloedrijke

global cities, die door hun ligging en de banden met economische en politieke beslissingscentra een belangrijke rol spelen in de wereldeconomie. Dat is een niet onbelangrijke evolutie waarvan Vlaamse politici zich niet altijd bewust zijn als ze het over Brussel hebben. Ze zijn te zeer geneigd enkel de negatieve aspecten van de Brusselse transformatie te zien en niet de opportuniteiten. Het zou bijzonder jammer zijn mocht het negatieve imago van Molenbeek ertoe leiden dat Vlaanderen zich zou afkeren van Brussel. Op dit moment in de geschiedenis afstand doen van een stad in volle transformatie zou getuigen van een onvergefelijke kortzichtigheid.

Ik woon er nu zowat veertig jaar. Ik heb Brussel zien veranderen tot een kleine grootstad van 1,2 miljoen inwoners van 183 nationaliteiten. Een boeiende stad, met een jonge bevolking, een wissel op de toekomst, maar ook met politieke instellingen die er niet langer bij passen. Wie een ideale structuur voor deze stad zou uittekenen, zou nooit uitkomen bij de nu bestaande ondoorzichtige mozaïek. Brussel is het slachtoffer van een principiële onwil bij Franstalige politici om die te veranderen. Het is volgens mij een van de oorzaken van de vele kwalen die de stad teisteren. In mijn teksten heb ik altijd geprobeerd om geen taboe te vermijden. Mijn kritiek op de gang van zaken in Brussel vertrekt altijd van mijn liefde voor deze stad, waar ik al veertig jaar gráág woon en aan wie ik vaak gewoon wil zeggen: *Plus est en vous!*